

Kányádi Sándor

Világgá ment a nyár

Bogdán Viki rajzaival

MÓRA

Bogdán Viki
illusztrációival

Kányádi Sándor

Világgá ment a nyár

Móra Könyvkiadó

A szövegeket válogatta
és a kötetet szerkesztette:
MIKLYA ZSOLT

Minden jog fenntartva!

© Kányádi Sándor jogutódai, 2021
© Bogdán Viki, 2021
© Móra Könyvkiadó, 2021

A kiadó könyveit kedvezménytel
megrendelheti webáruházunkban:
www.mora.hu

MÓRA KÖNYVKIADÓ
1950 óta családtag

*Az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja*

ISBN 978 963 486 781 4

Kiadja a Móra Könyvkiadó Zrt.,
Janikovszky János elnök-vezérigazgató
Felelős szerkesztő: Dóka Péter
E-mail: mora@mora.hu • Honlap: www.mora.hu

Sóhajtás

Kútnak lenni volna jó,
utas-itatónak,
diófának vagy a fán
füttyentő rigónak.

Rigófüttyenek volna jó,
lenni bár egy hangnak,
jönni-menni volna jó,
akárcsak a harmat.

Csikorgó, a fagykirály

Csikorgó, a fagykirály nagyon szigorú uralkodó lehetett a maga idejében. Átkozták is eleget az alattvalói. Egy darabig még örültek is neki, kivált a szücsök s a csizmadiák, mert úgy ellátta őket munkával, hogy ki sem látszottak belőle. Örültek a gyerekek is persze, mert kedvükre szánkázhattak, korcsolyázhattak a ropogós havon s a fényes jégen. De hát nem csak szücsökből, vargákból áll a világ, nem csak szánkázásból, csúszkálásból az élet. Elkezdtek gondolkodni az alattvalók, hogy Csikorgó uralmának miképpen vethetnének véget.

Fújták a körmüket erősen, s toporogtak. De hiába. Fűtöttek, pipáltak. De csak nem akart vége lenni fagykirály rettentő uralmának.

– Üzenni kéne a fecskéknek – vélte egy bölcs öreg, aki még emlékezetében tartotta a fecskéket. – A fecskék jóban vannak a nappal, ha megjehetnének, a napot is elhoznák magukkal.

Hogy s hogy nem, sikerült is üzenni a fecskéknek. El is jött nemsokára egy villás farkú, fecsegő madárka. Cikázott erre-arra a befagyott folyók, tavak felett. De majdnem rossz vége lett a kirándulásnak. Alighogy rálibbent a zúzmarás telefondrótra, dermedten földre koppant. Még szerencse, hogy valaki kézbe kapta, s a markában életre melengette.

– Egy fecske nem csinál tavaszt – csikorogta a fagykirály kárörvendve. S olyan fagyot lehelt a környékre, hogy még a farkasok is üvöltöttek kínjukban. (Innen származik a mondás a farkasordító hidegről.)

– Nem bizony, egy fecske nem csinál tavaszt – szomorodtak el a vágó, topogó, körmüket fújó alattvalók.

– Nem is csinálhat, mert túl alacsonyan száll – mondta egy másik öreg. – Olyan követ kellene, aki nemcsak fecseg-ficseg, rovarászgat, de ereje, hatalma van a dalának. S van bátorsága átfúrni magát a jeges felhőkön, föl a naphoz.

- Azt mondom én – folytatta a bölc –, szerezzünk egy pacsirtát.
– Ugyan már, az még a fecskénél is kisebb! – vetette ellen az az öreg, aki fecskéért tüzent volt.
– Többet ér az egy sereg fecskénél. Majd meglátjátok.
Mit volt mit tenni, beleegyeztek.
– Jöjjön a pacsirta.

Meg is érkezett nemsokára. S azon nyomban föl is parittyázta magát a magasba. Visszhangzott énekétől a jeges égbolt. És meg is repedt egy tenyérnyi helyen. A résen meg besütött a napsugár.

Megszeppent erre Csikorgó, a fagykirály. Próbálta betömni a rést, de hiába. Visszacurgott a tömés a nyakába. S a lába alatt meg elkezdett kásásodni a hó, ripegett-ropogott a tavak, patakok, folyók hátán a jég. Csermelyek cincogtak, jégcsapok, csatornák csordultak. Csikorgó meg szedte az irháját, s inalt a dombok-hegyek, a havasok irányába.

Ott ül a magas bérceken örökös számkivetésben, s csak akkor látogat el régi birodalmába, amikor a pacsirta szabadságra megy. Olyankor aztán hetvenkedik, legénykedik, gorombáskodik, kitombolja magát, de már közel sem olyan kegyetlen, mint annak előtte. Rá sem hederít senki. Még örülnek is neki. Kivált a szücsök s a csizmadiák, no meg a gyerekek is. Mosolyogva fújják a körmüket, mert tudják, hogy a pacsirta jövetelének már a hírére is Csikorgó szedi a sátorfáját, mert irtózik a magas kék égtől, de kiváltképp a pacsirta gyönyörű énekétől.

Meddig ér a rigófütty?

Megiött a tavasz, leterítette köpenyét, s leült a dombra. Végignézett a berkeken, a kerteken, a lankákon s a réteken, a csupasz-kopasz fák és bokrok kopárló gyülekezetén:

– No, amíg ezeket felöltöztetem... – szaladt ki a száján, de már mosolyogva szólt oda a körülötte legyeskedő szellőnek: – Eredj, szolgálom, suttogd közhírré a fák és a bokrok között, hogy aki megmondja, meddig ér el a rigófütty, azt elsőként s tetőtől talpig aranyvirágba öltöztetem.

Illant is már a szellő, térült-fordult, s egy pillantás alatt szétsuttogta a suttognivalóját.

Nagy mozgás támadt a szellő nyomában. Minden fa és bokor azt hitte, hogy ő aztán igazán meg tud felelni a tavasz kérdésére.

A parti füzek kihúzták öreg derekukat, és legényesen kezdték pödörgetni pelyhedző barkáikat. A rekettyebokrok sem akartak lemaradni. Nem is beszélve a gyümölcsfákról. A meggy, a cseresznye, a szilva, az alma, a körte, de kiváltképpen a dió, akin egész nap füttyögni szokott a rigó, ő ne tudná, ők ne tudnák, hogy meddig ér el a rigófütty?

De bizony nem tudták. El is csendesedtek valamennyien.

– Hát ennek fele sem tréfa – kottyantotta el a korán érő cseresznye.

– Kerek egy kérdés – gondolta az alma s a körte.

– Kemény dió! – sóhajtotta el magát a vén diófa.

A szilva meg se mukkant.

– Ha legalább egy rigónk volna – savanyodott el a meggy –, akinek a hangjáról mértéket vehetnénk.

– Egy rigó, egy rigó.

– Bár egy rigófiú.

De nem volt.

S mert tudták, hogy a rigó a lombos fákat kedveli, elkezdtek csöndben, szorgalmasan rügyezni, levelezni.

– Mi az a nagy csönd odalenn? – kapaszkodott a fölfelé igyekvő szel-
lőbe a sombokor a domboldalon.

– A töprengés csöndje.

– Miféle töprengésé?

– Azt kell kitalálni, hogy meddig ér el a rigófütyty.

– S aki kitalálja?

– Aranyvirág lesz a jutalma – mondta a szellő szűkszavúan, s azzal
már föl is szusszant a dombra a tavasz mellé.

Ültek, és várták az eredményt.

Napok vagy talán hetek múltán, amikor már szépen zöldellt a környék,
megjelent az első rigó is. És hová is szállt volna másra, mint a diófára. El
is fütytyentette magát. Hegyezték a fülüket a fák, de mind hegyezhették,
mert abban a pillanatban innen is, onnan is felharsant a rigófütyty.

Zavartan álltak a fák a nagy rigófütytyögésben. A tavasz kacagott, kaca-
gott a tréfán, a szellő meg táncot járt örömeiben.

Ekkor megszólalt a sombokor a domb oldalában:

– Én megmondom, meddig ér a rigófütyty.

– Kicsoda mondja meg? – néztek föl a kicsi sombokorra.

– Én mondom meg – húzta ki magát a sombokor. – Rigótól rigóig ér.
És ilyenkor meg körbeéri a földet.

Nagyot néztek a bölcs fák, hümmögtek, de aztán belátták, hogy
a bokornak igaza van. Annál is inkább, mert látták, hogy maga a tavasz is
helyeslően bólogat a sombokor válaszára. S láthatták azt is, amint elnyeri
méltó jutalmát, mert abban a minutumban tetőtől talpig aranyvirágba
borult.

Tavaszeső

Kinyílt a tavaszleső
kertekben az aranyeső.
Megjöttek a „kell-e-dió”-t
kiabáló sárgarigók.

Már a szarka is itt csörög,
és mint hajdanán a török,
virradattól alkonyatig
harácsot szed, basáskodik.

Csupa fitty-fütty, csupa trics-traccs,
szinte ablakot se nyithatsz,
kert és erdő most a zajos
patakokhoz hasonlatos.

Jönnek újra új érkezők,
csivitelők, kerepelők,
túlharsogják a szeleket,
s ágrólszakadt verebeket.

